OCS media@
dossier@ocsmedia.com
Tfno: 91 579 08 00

AVUI

Cataluña | General
Diaria

Tirada: 45.550
Difusión: 30.774
(O.J.D)
Audiencia: 107.709
(E.G.M)
04/12/2003

Sección: -
Espacio (Cm_2): 741
Ocupación (%): 86%
Valor (Ptas.): 457.477
Valor (Euros): 2.749,49
Página: 85

Imagen: Si

XULIO RICARDO TRIGO

NARRATIVA

Dan Brown, *El codi Da Vinci*. Traducció de Joan Puntí i Concepció Iribarren. EMPÚRIES. Barcelona, 2003.

La crítica, amb la inestimable complicitat del lector, fa servir el terme *best seller culte* per classificar aquells llibres d'èxit popular inesperat, llibres que, condemnats d'entrada a una vida curta pels nivells d'exigència que plantegen, es veuen de sobte catapultats per un mercat que, molt de tant en tant, reconeix el talent o l'ambició d'un novel·lista, deixant-se arrossegar per camins complexos que sovint rebutgen per comoditat. Hi ha també el cas invers, és a dir, el llibre, la novel·la en aquest cas, que partint de postulats més populars assoleix una categoria literària notable. Aquest cas no és gens freqüent i, potser, per extensió, si els altres –Eco, Süskind, Irving– són considerats *best sellers* cultes, els que ens ocupen avui haurien de ser els *incultes*; res, però, més lluny de la realitat.

Bromes a banda, durant els últims temps ha sorgit una plèiade d'escriptors que, des de la literatura de gènere –policíaca, històrica– i, en bona mesura, gràcies a l'ajuda inestimable d'Internet es dediquen a dotar de contingut les seves obres. Amb la documentació com a vehicle, no ens enganyem, es poden construir autèntiques pífies, sobretot perquè es fa necessari un talent considerable per no enterrar el lector sota muntanyes de dades. Articular totes aquestes informacions, que els grans novel·listes transformen en unes poques ratlles sensibles, en un discurs atractiu que no enfarfegui la lectura, suposa una dificultat afegida de la qual pocs se salven.

L'elaboració d'una novel·la d'intriga fent servir elements religiosos ve de molt lluny, però poques vegades pot superar el llistó i apropar-se a uns nivells de qualitat destacables. És per això que ens ha sobtat tant la lectura d'*El codi Da Vinci*, de l'escriptor nord-americà Dan Brown. La idea és tan senzilla com original: Brown es cabussa història de les religions, proclama que ha estat menystinguda i que hi ha una societat secreta, el Priorat de Sió, que guarda un temible secret, un secret capaç de trasbalsar tot el que ens ha transmès l'Església al llarg dels segles.

L'autor construeix la intriga a través de l'obra de Leonardo Da Vinci, un pintor que ens va deixar nombroses mostres de la seva passió per la simbologia. Una exquisida manipulació

Molts faran una recerca entusiasta per descobrir què hi ha de veritat en el llibre

dels fets històrics acompanyats d'uns personatges prou ben construïts converteixen *El codi Da Vinci* en una novel·la que es devora amb enorme plaer. Brown no només arriba a combinar amb gran perícia la novel·la històrica amb la novel·la d'intriga, també destaca per l'elaboració acurada de les escenes, per uns nivells de reflexió ben administrats, i per transformar el lector en un personatge més, apassionat per arribar al final de l'entrellat.

Aquesta vegada, doncs, podem parlar de *best seller culte*, però en sentit invers. Dan Brown, sense oblidar els cànons de la novel·la popular, ens ofereix un producte digne, ben escrit i, per moments, extraordinari, una obra que no sols persegueix sorprendre la nostra credulitat sinó també despertar l'interès humà per la història de la religió catòlica.

Davant tants llibres que només ens avorreixen, *El codi Da Vinci* pot suposar un alleujament sobtat que captiva la curiositat lectora. Potser molts es veuran llançats a una recerca entusiasta per descobrir què hi ha de veritat als esdeveniments que desvela l'obra de Brown. Per als més curiosos només una dada: el Priorat de Sió va ser fundat el 1099 a Jerusalem per Jofré de Bouillon. És un fet històric, doncs. A partir d'aquí vostès tenen la paraula però de ben segur que la lectura d'aquest llibre no els deixarà indiferents.

S'ha dit molt sovint que una novel·la ha d'aconseguir transformar alguna cosa, aportar noves maneres de sentir el món. *El codi Da Vinci* ens deixa un pòsit estimable i una reflexió ben profitosa: sempre hi pot haver altres maneres, creïbles i/o desitjables, d'interpretar la història. Poques vegades un llibre com aquest, concebut com a entreteniment, ens deixa desitjosos d'abocar-nos a una segona lectura. Serà qüestió d'aconseguir els altres llibres de Dan Brown?

ARXIU

LA GIOCONDA, L'OBRA MÉS FAMOSA DE LEONARDO DA VINCI

L'ombra de Sió

ÒSCAR MONTFERRER

El Priorat de Sió, una societat secreta real, posa el tapís damunt el qual la trama i els personatges d'*El codi Da Vinci* caminen –bé, més aviat, cavalquen: tot el que narra la novel·la, de més de 500 pàgines, transcorre en unes 48 hores!

Aquest priorat s'apunta com a llavor del misteriós orde dels Templers –quanta literatura ha generat i quanta en generarà!– i com a mantenidor de tot un seguit de presències gràfiques, de símbols, que la cultura actual ha assumit sense saber-ne els orígens: el pentacle –l'estrella de cinc puntes– que empra l'aviació dels Estats Units; la forma dels galons dels militars; i els pals de les cartes –copes, bastons, ors, espases–, entre d'altres.

Brown juga amb moltíssima habilitat a l'hora d'exposar la incidència pública del discurs metafòric de les societats secretes, amb tanta habilitat que l'aparició de les explicacions pertinents la incardina en el relat sense arribar a enfarfegar el lector, cosa que sempre és d'agrair.

De fet, cal admetre que la naturalitat –literària– amb què, per exemple, desvela els secrets d'algunes de les pintures més conegudes de Da Vinci esperona el desig de comprovar què hi ha de veritat en les seves paraules. Res més fàcil: una recerca a Internet, feta a través de *www.googlecat.com*, ha dut als ulls de qui signa aquesta peça, en pocs segons, una reproducció de la pintura en què l'autor de la Gioconda –creació que té un paper important en l'obra que es comenta– va oferir a qui volgués mirar la seva visió de l'últim sopar que van celebrar Jesús i la seva colla d'apostols. I sí, certament, allò que apunta Dan Brown, es pot comprovar fil per randa: per exemple, l'apòstol que seu a la dreta de Jesús és... una apostolessa!

Bona, l'explicació del *trompe l'oeil*, perquè, tot i que potser ja era cosa sabuda, dur aquesta mena d'apreciacions fora de l'àmbit dels especialistes és un acte que sempre provoca sorpresa.

Aquesta, en el fons, és una de les gràcies d'*El codi Da Vinci*: dur a la superfície un magma que ha passat inadvertit i posar en relleu una veritat palmària: que la història l'escriuen els vencedors. Tot i això, els interrogants generals que obre l'autor són engrescadors i poden abastar àmbits extranovel·lístics. Per no donar-hi més voltes: quina veritat vol explicar en realitat la nissaga Matrix? El protagonista, Neo, ve a ser una mena de redemptor que rep el suport incondicional d'una dona, Trinity. I allò que protegeixen és la ciutat de Sió...